

Samenvatting

Per 01 april is de gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van de Regeling Opvang Ontheemden Oekraïne (ROOO). Sociale Zaken voert deze regeling uit voor gemeente Maastricht. De regeling wordt vanuit Sociale Zaken niet uitgevoerd voor de Heuvelland gemeenten die onderdeel uitmaken van SZMH.

Beslispunten

Het College gaat akkoord met de uitvoering van de ROOO voor gemeente Maastricht
Het College gaat akkoord dat de ROOO vanuit Maastricht niet wordt uitgevoerd voor de Heuvelland gemeenten.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 12 april 2022:

Conform.

1. Aanleiding

Als gevolg van de landelijke opvang van ontheemden uit Oekraïne is per 01 april 2022 de Regeling Opvang Ontheemden Oekraïne (ROOO) van kracht. De ROOO schrijft voor op welke manier de opvang van ontheemden gemeentelijk dient vorm gegeven te worden via gemeentelijke opvang (GOO) en via particuliere opvang (POO). Tevens schrijft de ROOO voor dat er een “regeling leefgeld” dient te worden ingericht en uitgevoerd op gemeentelijk niveau. Aan de orde is de keuze in hoeverre SZMH de “regeling leefgeld” uit de ROOO gaat uitvoeren voor gemeente Maastricht dan wel de omliggende Heuvelland gemeenten (Gulpen-Wittem, Meerssen, Vaals en Valkenburg).

2. Context

Maastricht

Gemeente Maastricht kent momenteel twee GOO-locaties waar iets meer dan 200 personen worden opgevangen op basis van bed, bad, brood. Er verblijven momenteel, geregistreerd, 8 personen in POO. Echter verblijven ook een onbekend aantal personen, niet-geregistreerd, in POO. De opvangcapaciteit in Maastricht zal nog groeien met het in gebruik nemen van voormalig Overmaze per 01 mei 2022 en mogelijk nog meerdere locaties in de toekomst. Tot nu toe zijn er in Maastricht nog geen betalingen gedaan aan de personen die in opvang verblijven omdat binnen de opvang sprake is van bed, bad en brood. Echter dient er per 01 april uitvoering gegeven te worden aan de ROOO. Tevens ontstaan er nu situaties waarbij bed, bad en brood niet langer afdoende is.

In de uitvoering is een start gemaakt met de inrichting van uitbetaling leefgeld. Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken naar de mogelijkheid van moneycards (korte termijn) en inrichting van Suite voor Sociaal Domein (middel lange termijn). Uitbetaling van leefgeld in contanten heeft niet de voorkeur. Dit is risicovol, kan tot problemen leiden in de verantwoording achteraf. Daarnaast is het niet van deze tijd om mensen maandelijks naar een locatie te laten komen om daar het maandelijks leefgeld in contante op te halen, nog los van de capaciteit die dit met zich mee brengt.

Het neerzetten van een regeling voor in ieder geval 3 tot 6 maanden en mogelijk langer, vergt pragmatisch handelen onder druk. Diverse afdelingen en disciplines staan aan de lat om gedeeltelijk out-of-the-box te opereren de komende tijd. Dat vergt extra inzet, flexibiliteit en capaciteit.

Inschatting is dat het neerzetten van de regeling voor gemeente Maastricht alleen al een hele, maar haalbare, opgave is.

Heuvelland

Via ambtelijk overleg Zuid-Limburg is gebleken dat diverse gemeenten Heuvelland (in ieder geval Valkenburg, Vaals en Meerssen) inmiddels op eigen initiatief, op eigen voorwaarden, eigen registratie, naar eigen inzichten en eigen proces leefgeld in contanten uitbetalen aan mensen in hun opvang. Betalingen geschieden in lijn met de regeling zoals deze is vastgesteld. Het neerzetten van een eensluitende regeling voor Maastricht-Heuvelland wordt hiermee gecompliceerder. De diverse processen en stappen, reeds gezet, dienen afgestemd samen te komen tot één regeling. Dit vergt extra aandacht en capaciteit en geeft extra risico.

Verantwoording, voor het proces binnen de gemeenten Heuvelland tot nu toe, dient in ieder geval bij de individuele gemeenten te liggen. Het “overnemen” van de gestarte processen is geen optie.

In algemene zin hebben betalingen in contanten sowieso niet de voorkeur. Door de reeds genomen stappen is sprake van een ondoorzichtige situatie. Een risico voor het neerzetten van een eensluitende regeling Maastricht-Heuvelland. Onderstaand een overzicht vanuit de Veiligheidsregio van de personen die momenteel in de GOO-opvang zitten binnen de Heuvelland gemeenten:

Vaals	Cuba Libre	7 personen
	Hotel De Linde	5 personen
	Hoeve de Linde	4 personen
Meerssen	Hoeve Waterval	4 personen
Gulpen-Wittem	Landsrade	48 personen
Valkenburg	De Potkachel	57 personen
	Op de Beek	39 personen

LET WEL: ook hier zijn totale cijfers POO onbekend.

Gemeenschappelijk regeling

De ROOO is gebaseerd op “crisiswetgeving” waarbij er geen basis en verbinding ligt vanuit en met de Participatiewet (zoals dat in geval van TOZO en TONK wel het geval was). Formeel gezien voorziet de GR niet in de uitvoering van de ROOO. Er dienen dus op vlakken van inrichten, verantwoording en financiën separate afspraken gemaakt te worden. Anderzijds is de GR ingestoken vanuit de blik op voorzieningen in het kader van bestaanszekerheid.

De ROOO kan gezien worden als voorziening gericht op bestaanszekerheid. Echter uit de informatie van de Minister richting Tweede Kamer en uit de regeling zelf kan worden opgemaakt dat de opvang en het leefgeld aan elkaar gekoppeld zijn onder de paraplu van opvang, ook budgettair gezien.

Crisiswetgeving voor de korte termijn. Voor de langere termijn werkt het Ministerie aan een passendere regeling.

Uit het ambtelijke overleg Zuid-Limburg blijkt dat alle gemeenten de taak van het uitbetalen van het leefgeld belegd hebben binnen het domein PW (de “sociale diensten” of ISD'en)

Inrichting uitkeringspakket

De gemeenten die tot nu toe hebben gekozen voor uitbetaling van leefgeld, doen dit in grote meerderheid via contanten en nog voor een beperkt deel via moneycards. Op de achtergrond wordt door onze leverancier Centric, Vereniging van Nederlandse Banken, VNG gewerkt om uiteindelijk de regeling te kunnen uitvoeren via de Suite voor Sociaal Domein (SvSD). Dit vergt nog tijd en te nemen hindernissen. Inschrijvingen BRP dienen dan op orde te zijn, BSN dient voorhanden te zijn, bankrekeningen dienen voorhanden te zijn. Dit alles is in de maak. Indien de techniek er reeds op ingericht zou zijn, zou het uitvoeren van de regeling voor meerdere (Heuvelland) gemeenten gemakkelijker te organiseren zijn en minder risicovol. Vooralsnog is dit niet het geval.

Ervaringen

De regionale uitvoering van de TOZO en de TONK heeft ons geleerd dat aan de voorkant sluitende afspraken en sluitende besluitvorming een absolute voorwaarde zijn om uitvoering te geven aan de “regeling leefgeld” voor Maastricht-Heuvelland.

Risico's worden gezien op het gebied van verantwoording richting accountant, doorbetaling van uitvoeringsgelden door deelnemende gemeenten, het leveren van capaciteit dan wel bekostiging van capaciteit en het ontbreken van een privacy overeenkomst voor dit deel. Deels omdat er een groep niet in beeld is kan lastig een inschatting gemaakt worden hoeveel capaciteit en dus ook de kosten die de uitvoering met zich mee gaat brengen. Ook de krapte op de arbeidsmarkt is een risico als er meer capaciteit nodig is.

Tot nu toe is de uitvoering van de regeling leefgeld door gemeenten praktisch en pragmatisch ingestoken. Regionale uitvoering vergt op korte termijn vooral ook een stevige beleidsmatige inspanning voor overeenstemming en besluitvorming op bovenstaande punten. Waarbij ook de ervaring dat een gezamenlijke afstemming en besluitvorming in de regio niet altijd snel en soepel verloopt.

3. Voorstel

Gezien de druk om op korte termijn praktisch uitvoering te geven aan de regeling, de stappen die reeds door de Heuvelland gemeenten daarin zijn gezet, de risico's van deze stappen en verantwoording, de status van de GR, de status van SvSD en de in te vullen voorwaarden op SMZH-niveau, is het voorstel om de inrichting en uitvoering van de "regeling leefgeld", ROOO enkel voor de gemeente Maastricht vorm te geven.

Voor de gemeenten Heuvelland betekent dit dat zij de "regeling leefgeld" zelf verder vorm dienen te geven voor de ontheemden binnen GOO en POO in die gemeenten. Dit betekent voor hen concreet het verder gevolg geven aan de stappen die zij inmiddels reeds hebben ingezet. Behoudens gemeente Gulpen-Wittem, hebben de gemeente Vaals, Valkenburg en Meerssen al leefgeld uitbetaald aan ontheemden.

4. Communicatie

De Heuvelland gemeenten dienen op korte termijn geïnformeerd te worden over het niet uitvoeren van de ROOO voor deze gemeenten door gemeente Maastricht. Voorstel hierbij is om de gemeenten formeel via brief te informeren. De beleidsafdelingen (Sociaal/PW) van de gemeenten kunnen in afwachting daarvan alvast geïnformeerd worden.